

KORTTELI TÄYNNÄ KULTTUURIA TAMPEREEN KANSALLISMAISEMASSA.

Frenckellin Konttorin

UUSI AIKA

Frenckell

PUUTARHAKATU 2, 33100 TAMPERE

Frenckell

Kuva : Axel Tammelander v. 1901

Tampere perustettiin vuonna 1779 vastaamaan tehtaiden, kauppiaiden ja käsityöläisten tarpeita. Nykyään, 2020-luvulla, kaupunki on tunnettu Suomen teknologian, innovaatioiden, kulttuurin ja yrittäjyyden keskuksena.

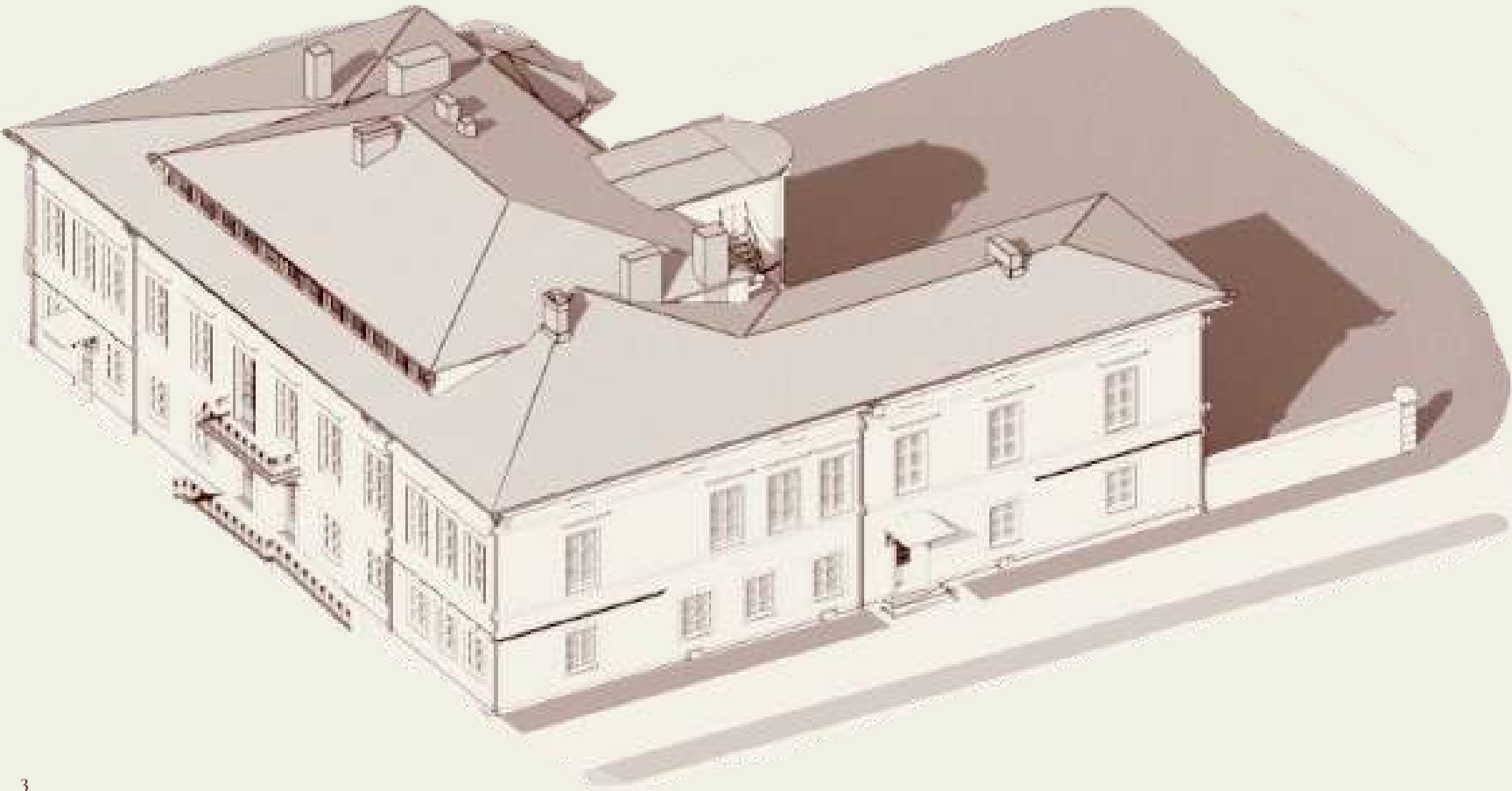
Frenckell on Tampereen kansallismaiseman ikoni - suuri punatiilinen kaupunkikortteli Tampereen ensimmäisellä asemakaava-alueella kohisevan Tammerkosken äärellä.

Frenckellin Konttori rakennettiin 1847. Konttorin rakennutti J. C. Frenckellin poika Frans Wilhelm von Frenckell. Näyttävän valkoiseksi rapatun kivirakennuksen ensimmäiseen kerrokseen suunniteltiin Frenckellin tehtaan konttori ja toiseen kerrokseen tehtaan johtajan asunto.

Nyt Frenckellin Konttori on aloittamassa uutta lukua tarinassaan - luku täynnä yrittäjyyttä, kulttuuria ja elämää!

LIITY MUKAAN KIRJOITTAMAAN FRENCKELLIN KONTTORIN UUTTA HISTORIAA.

Frenckell Konttori
KOKONAISALA
1658 M²

Miksi Tampere?	5
Frenckellin Konttorin tarina	9
UUSI LUKU	11
Toimistotilat	17
Vuokrattava pinta-ala kerroksittain	21
Pohjakuvat kerroksittain	23
Arkkitehtuuri	33
Frenckellin alueen tulevaisuus	35
Ajanvietettä Frenckellissä	37
Frenckellin konttorin ympäristö	41

Frenckell

80 %

SUOMEN TEOLLISUUDESTA JA
ELINKEINOTOIMINNASTA KESKITTYY
KAHDEN TUNNIN AJOMATKAN
SÄTEELLE TAMPEREELTA.

MUUTTOVOITTOINEN TAMPERE
ON YKSI SUOMEN NOPEIMMIN
KASVAVISTA KAUPUNKISEUDUISTA.

TAMPERE ON
POHJOISMAIDEN
SUURIN
SISÄMAAKAUPUNKI.

400 000+ ASUKASTA
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUDUN
ALUEELLA.

TAMPEREEN KAUPUNKI INVESTOI
YLI 6 MILJARDIA EUROA KAUPUNGIN
KEHITYKSEEN VUOTEEN 2030 MENNESSÄ.

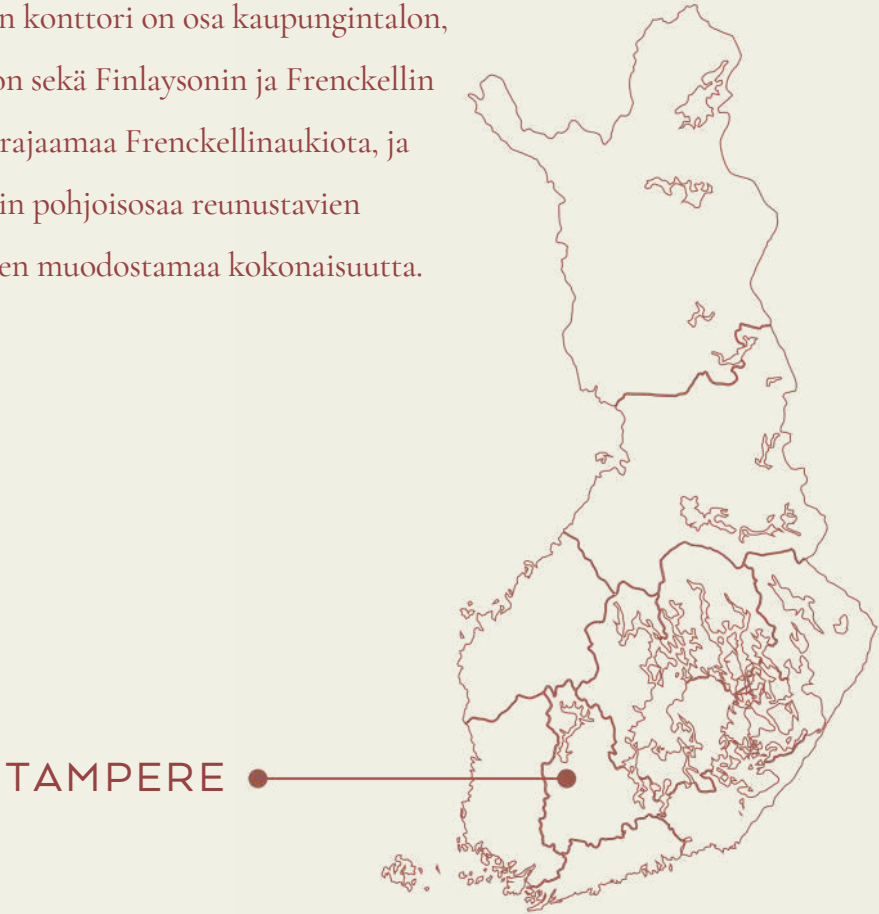
JOPA 15 % SUOMEN KANSALLISESTA
TUTKIMUS- JA KEHITYSBUDJETISTA
KÄYTETÄÄN TAMPEREEN ALUEELLA.

Tampere sijaitsee kahden suuren järven välissä, jotka yhdistyvät Frencellin Konttorin takana kohisevan Tammerkosken kautta.

Frencellin Konttori sijaitsee Tampereen ydinkeskustassa, Keskustorin itäreunalla, osoitteessa Puutarhakatu 2.

Rakennus rajautuu pohjoisessa Frencellin tehtaan ja konttorirakennuksen väliseen katuun, idässä ja etelässä Kirjastonpuistoon sekä lännessä Frencellinaukiolla sijaitsevaan kävelykatuun.

Frencellin konttori on osa kaupungintalon, virastotalon sekä Finlaysonin ja Frencellin tehtaiden rajaamaa Frencellinaukiota, ja Keskustorin pohjoisosaa reunustavien rakennusten muodostamaa kokonaisuutta.

1847

Rakennuttaja **Franz Wilhelm von Frenczell**. Konttori on rakennettu C. L. Engelin 1830-luvulla laatiman ruutukaavan mukaan Frencellin paperitehtaan läheisyyteen alun perin konttoriksi ja tehtaan johtajan asuinrakennukseksi.

1928 – 1930

Tampereen kaupunki osti Frencellin tehdasalueen 1928 ja 1930-luvulla Frencellin Konttori muutettiin kaupungin hallintorakennukseksi. Ensimmäiseen kerrokseen sijoitettiin kaupungin rahatoimikonttori ja toiseen kerrokseen kaupungin-hallituksen toimitilat istuntosaleineen. Muutostyön suunnitteli silloinen kaupungin-arkkitehti **Bertel Strömmer**.

1950

Konttorirakennuksessa sijaitsivat kaupunginhallituksen, kaupunginkanslian ja kaupungin raha-toimiston tilat. Rakennuksen ulkoasu säilyi ennallaan, mutta sisätiloja ja erityisesti sisustusta modernisoitiin.

1967

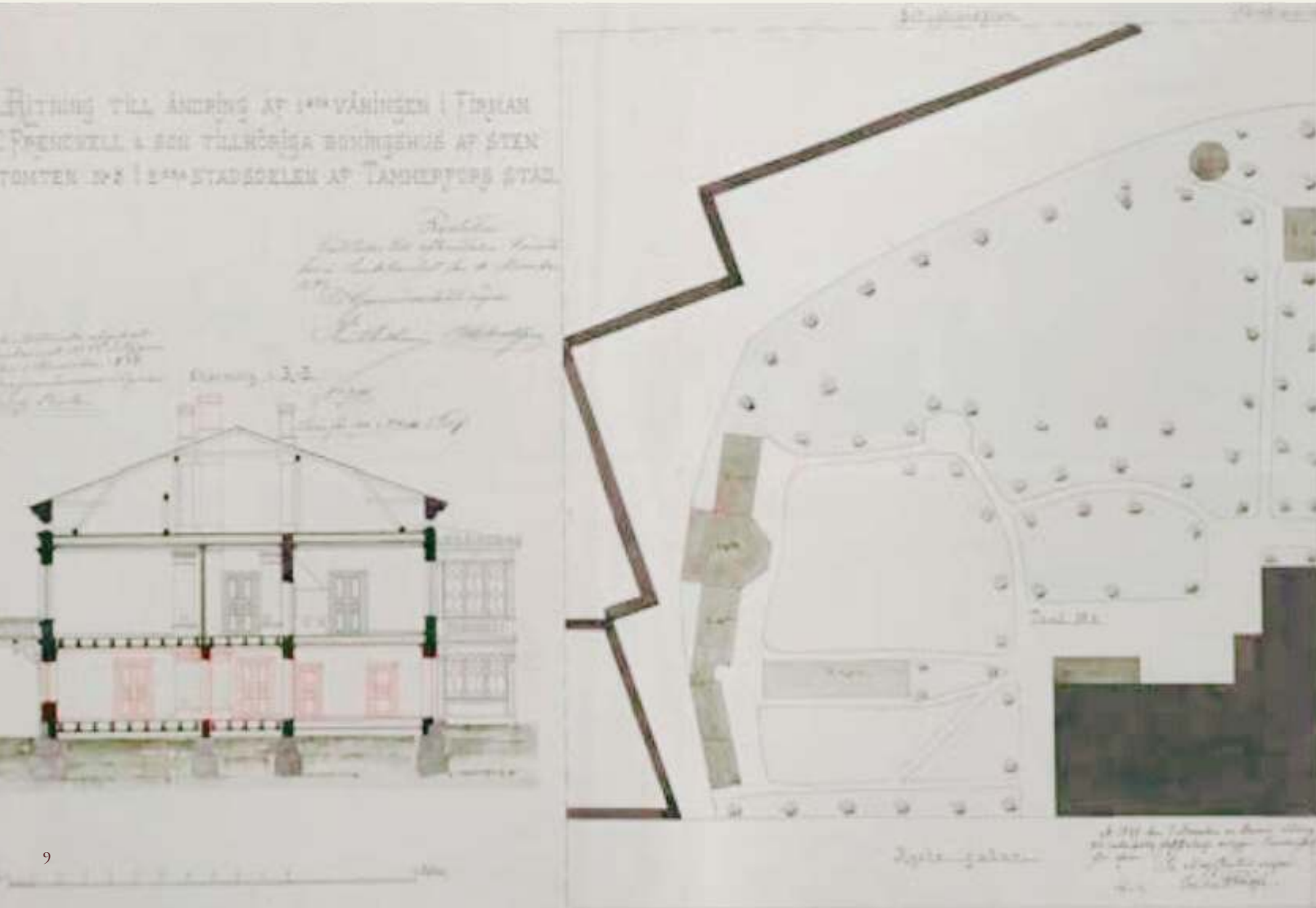
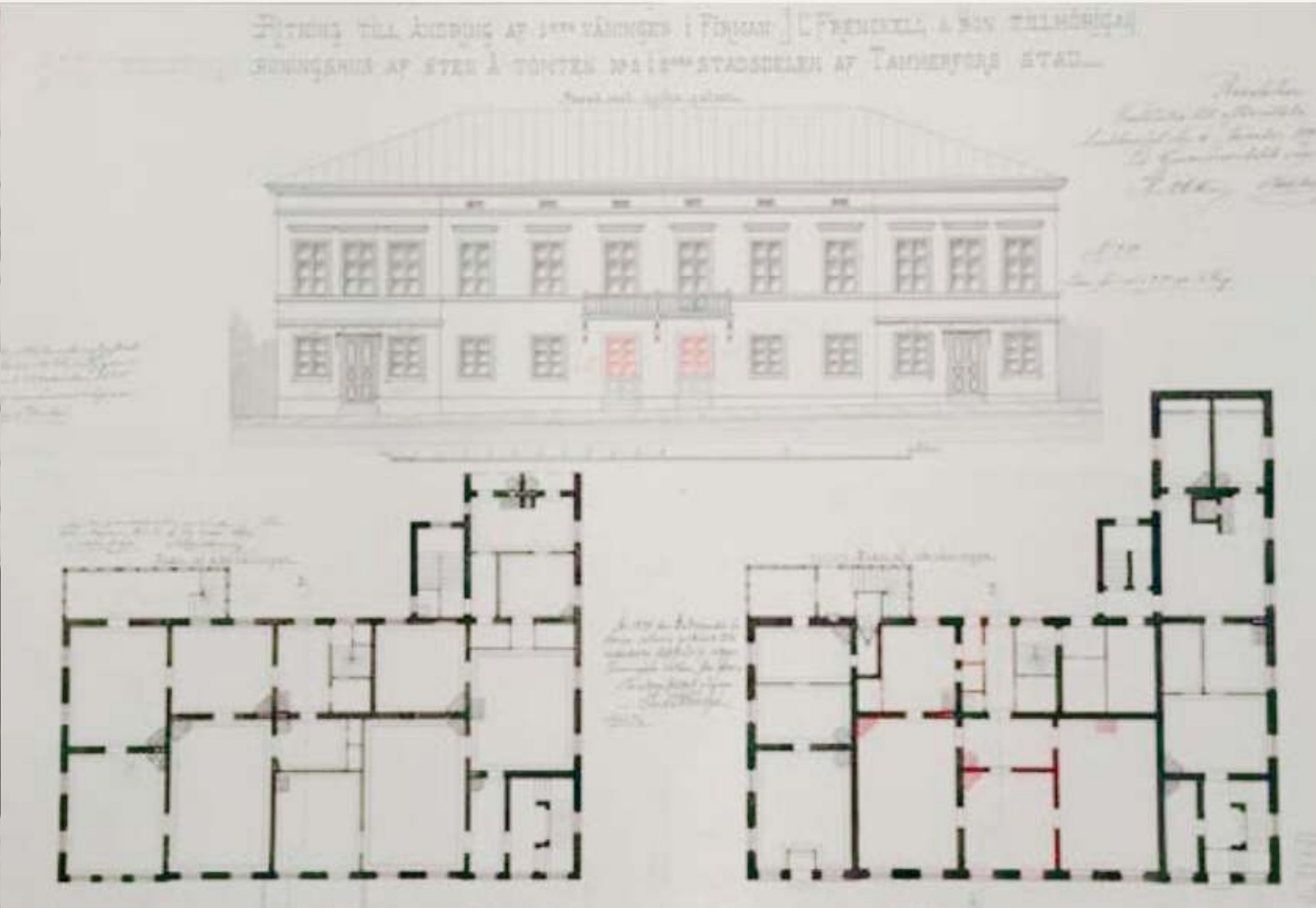
Konttoriin sijoitettiin Tampereen kaupungin katuosasto ja sairauskassa. Katuosasto toimi rakennuksen toisessa kerroksessa ja sairauskassa katutasossa.

1970

Frencellin Konttorissa toimi Tampereen kaupungin henkilökunnan terveysasema.

2015 – 2017

Tampereen kansainvälisen koulun väistötilana.

2024

Helmikuussa Aare Invest Oy osti kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Frenckellin Konttorin Tampereen Kaupungilta. Mittavat perusparannustyöt on määrä aloittaa vuoden 2024 aikana.

Frenckellin Konttorin

UUSI LUKU

Frenckell
Konttori

KULTTUURI- JA TYÖPAIKKAKORTTELI TAMPEREEN KANSALLISMAISEMASSA

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ja kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeään Frenckellin Konttori saneerataan täysin. Rakennus on suojeltu asemakaavalla, ja se kuuluu Museoviraston mukaan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Aloitamme yhdessä Frenckellin Konttorin uuden luvun. Tarkoituksenamme on luoda uniikkia toimitilaa yritystoiminnalle sekä ravintola-/kahvilatilat terasseineen kaikille meille kaupunkilaisille ja meidän vieraillemme.

JULKISIVU LÄNTEEN

JULKISIVU ITÄÄN

JULKISIVU ETELÄÄN

JULKISIVU POHJOISEEN

TOIMISTOTILAT

Konttorin tarina saa jatkoa vastaten tulevaisuuden tarpeisiin. Toiminnallisesti selkeät tilat, jotka muovautuvat ajassa ja käyttäjän tarpeen mukaan, lämpimät värisävyt ja rauhallinen ympäristö jyvien tiiliseinien sisällä.

Täysin kunnostettu Frenckellin Konttori tarjoaa upean lähtökohdan nykyaikaiselle liike- ja toimistoympäristölle Tampereen ydinkeskustassa.

931 M²

UPEAT NÄKYMÄT LAIKUNPUISTON LÄPI TAMMERKOSKELLE ASTI

Frenckellin Konttorista uudistetaan yli 900 neliömetriä ainutlaatuisiksi ja joustaviksi toimistotiloiksi. Nämä historialliset kiviseinät saavat kodikseen moderneja ja räätälöityjä toimistotiloja nykyaikaisella talotekniikalla toteutettuna, tehden oikeutta rakennuksen pitkälle historialle.

Keskeinen sijainti ja helppo saavutettavuus julkisen liikenteen, mukaan lukien uuden raitiotien avulla, tekevät Frenckellin Konttorista houkuttelevan erilaisille yrityksille.

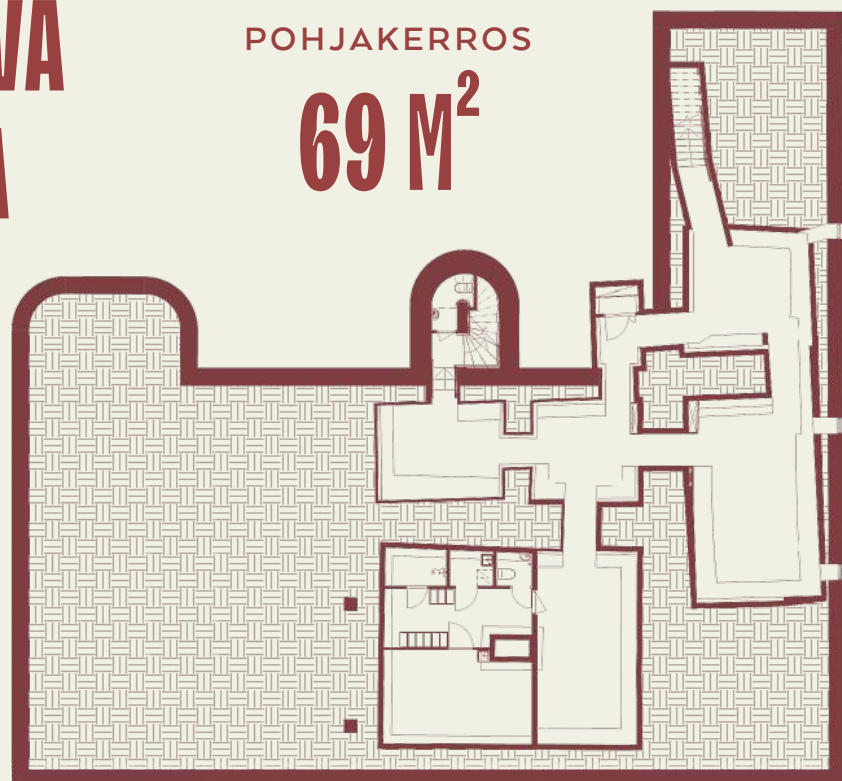
FRENCKELL KONTTORI

VUOKRATTAVA PINTA-ALA

KERROKSITTAIN

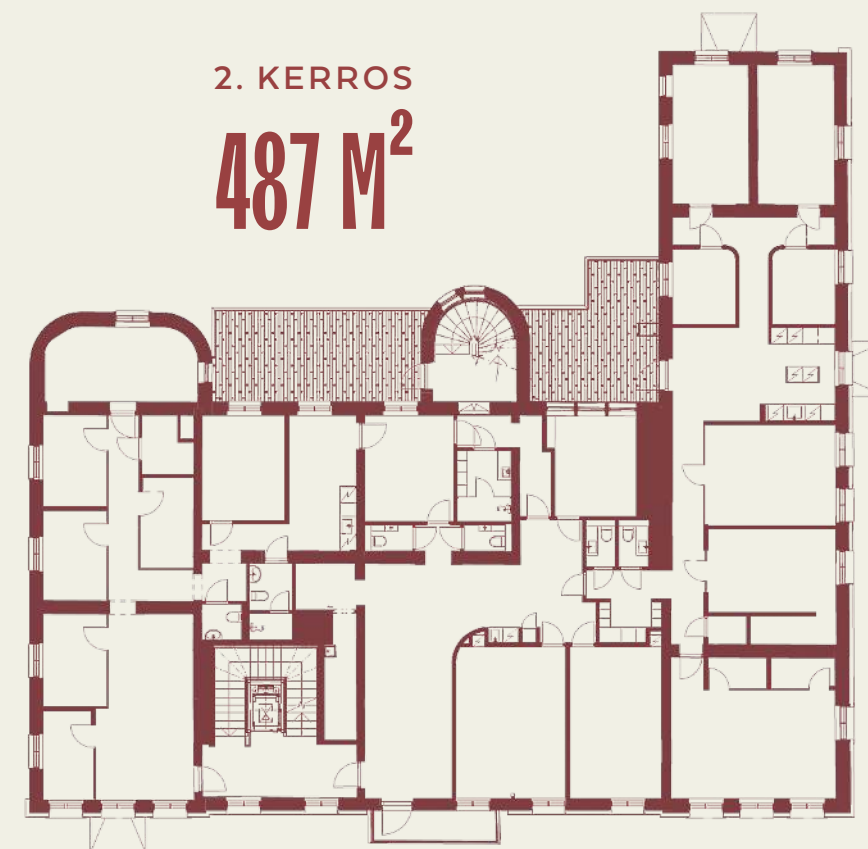
POHJAKERROS

69 M²

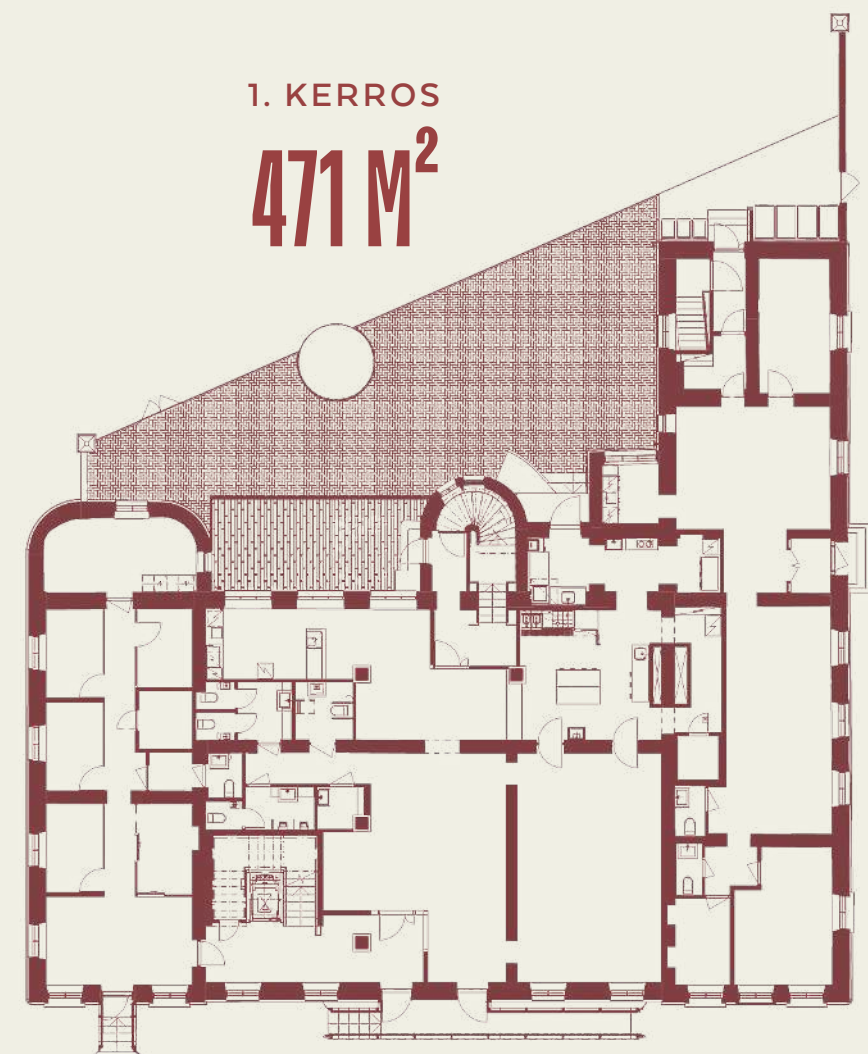
2. KERROS

487 M²

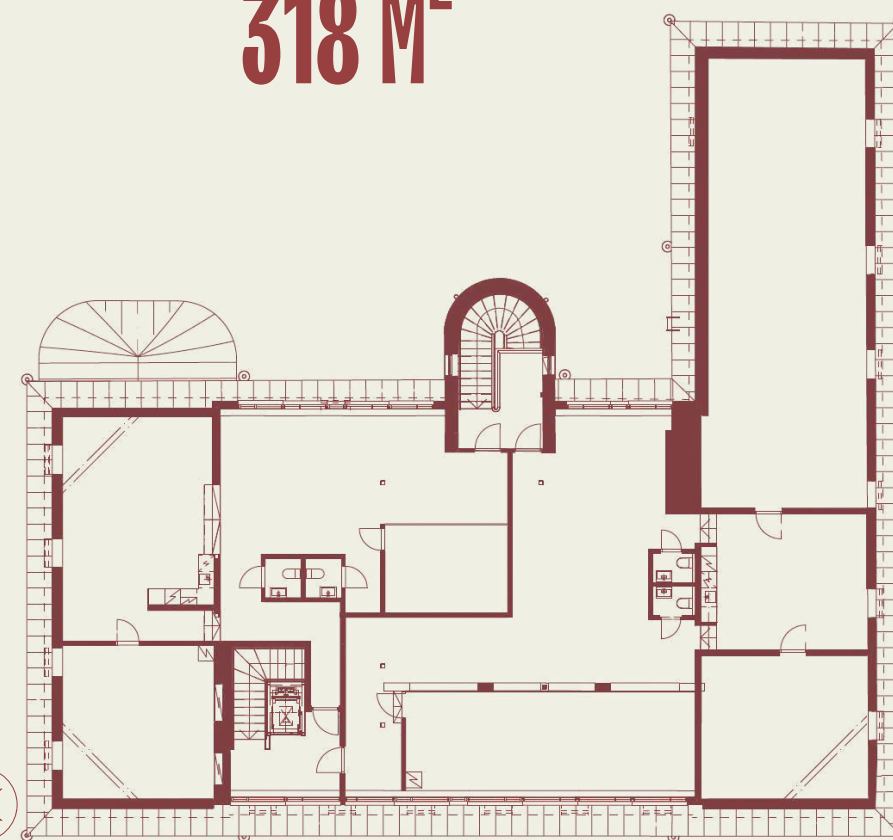
1. KERROS

471 M²

3. KERROS

318 M²

Toimitusjohtaja, tehtailija ja valtionpäävämies,
J. C. Frenckellin poika Frans Wilhelm von Frenckell vuonna 1867.

1. kerros

98,5 m²

Katutason toimistotila

Neljä erillistä työhuonetta tarjoavat rauhalliset puitteet keskittymiseen. Keittiö ja wc lisäävät arjen mukavuutta, oma sisäänkäynti tuo yksityisyyttä ja edustavuutta.

Sopii erinomaisesti 5–10 hengen yritykselle, joka arvostaa tehokasta tilankäyttöä ja viihtyisää työympäristöä.

Frenckellin konttorin alkuperäisiä piirustuksia ei ole löytynyt, mutta on lähteitä, joiden mukaan rakennuksen olisi suunnitellut saksalainen arkkitehti Johan Carl Ludvig Engel, joka työskenteli vuodesta 1816 Suomen suuriruhtinaskunnassa. On kuitenkin huomioitava, että Engel kuoli 1940, seitsemän vuotta ennen konttorirakennuksen valmistumista. Engelin päätyö Helsingissä on Senaatintorin empireilijö, johon kuuluvat Helsingin tuomiokirkko, Valtioneuvoston linna, Helsingin yliopiston päärakennus ja Kansalliskirjasto.

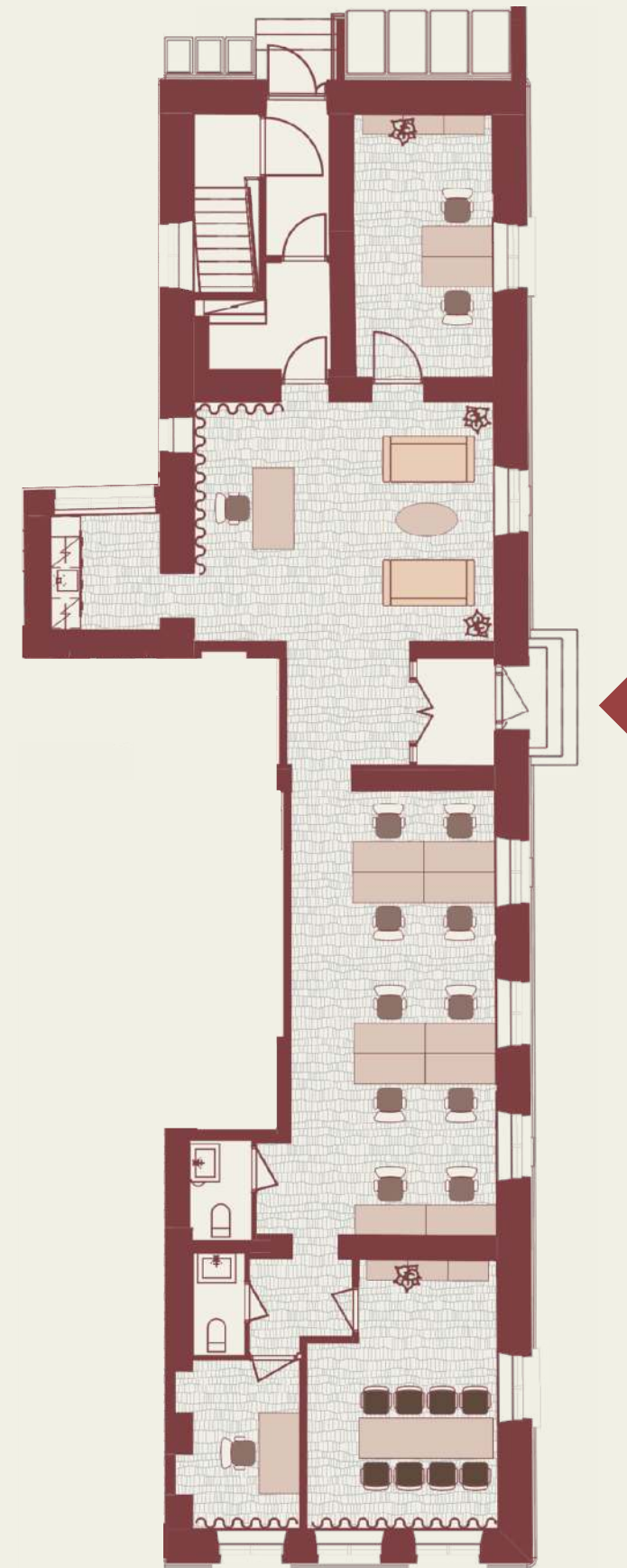
1. kerros

134,5 M²

Katutason toimistotila

Tila tarjoaa erinomaiset puitteet kasvavalle tiimille. Lisäksi tilassa on avara neuvottelutila, keittiö ja wc, jotka tukevat päivittäistä toimivuutta ja viihtyvyyttä.

Sopii 5–15 hengen yritykselle, joka arvostaa sekä yksityisiä työtiloja että yhteisiä kokoontumisalueita.

Luonnos toimistotilasta

Frenckellin tehtaannohtajan konttori on vuosisatojen saatteessa nähnyt paljon työtä ja yrittäjämäistä asennetta. Tampereen kaupunginjohtajat konttorin toimistossa vuonna 1947. Nyt nämä historialliset tilat luovat motivaatiota tulevaisuuden innovaatioille ja menestystarinoille.

1. ja pohjakerros

453 M²

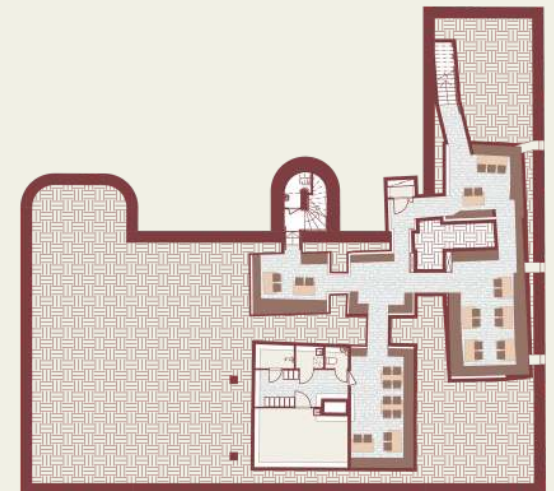
Ravintolatila

Tila koostuu 1. kerroksen 224 m² avarasta ravintolasalista, pohjakerroksen 69 m² salista sekä 160 m² suuresta terassista, joka tarjoaa viihtyisän ympäristön asiakkaille ympäri vuoden.

Pohjakerroksessa sijaitsevat myös erillinen kabinetti sekä sosiaalitilat, jotka tukevat ravintolan monipuolista käyttöä ja toiminnan sujuvuutta.

Luonnos ravintolatilasta

Bertel Strömmer toimi Tampereen kaupunginarkkitehtinä vuosina 1918-53. Hänen suunnittelemaansa rakennuksia ovat mm. Hotelli Tammer ja Tempon talo. 1930-luvulla Frenckellin konttori muutettiin kaupungin hallintorakennukseksi, jonka muutostyöt Bertel Strömmer suunnitteli.

2. kerros

337,5 M²

Toimistotila

Monipuolinen kokonaisuus tarjoaa runsaasti tilaa monenlaisiin toimistoratkaisuihin. Useat erilliset työhuoneet mahdollistavat rauhallisen työskentelyn, ja avarat yhteiset alueet tukevat yhteistyötä ja tiimityötä.

Tilasta löytyy neuvottelutiloja, wc-tilat sekä keittiö. Erinomainen ratkaisu yritykselle, joka etsii tilavaa ja edustavaa toimistoa jopa kymmenille työntekijöille.

Soveltuu 10-20 hengen toimistotilaksi

Luonnos toimistotilasta

Birger Federley toimi Tampereen kaupunginarkkitehtinä vuosina 1900-01. Vuosisadan alun merkittävimmät muutokset konttorissa sijoittuvat vuosille 1904 ja 1906. Suunnitelmat laati Federley samanaikaisesti kun Frenckellin tehtaän suuret muutostyöt tehtiin.

2. kerros

140,5 M²

Toimistotila

Kokonaisuus yhdistää erilliset työhuoneet ja avarat yhteiset tilat. Tilassa on erillinen keittiö, kaksi wc:tä sekä avointa tilaa joustavaan käyttöön.

Upeat näkymät Keskustorille ja Tammerkoskelle tekevät tästä toimistosta edustavan ja viihtyisän työympäristön. Sopii hyvin 5–10 hengen yritykselle, joka arvostaa keskeistä sijaintia ja laadukkaita tilaratkaisuja.

Luonnos toimistotilasta

Birger Federley toimi Tampereen kaupunginarkkitehtina vuosina 1900-01. Vuosisadan alun merkittävimmät muutokset konttorissa sijoittuvat vuosille 1904 ja 1906. Suunnitelmat laati Federley samanaikaisesti kun Frenckellin tehtaan suuret muutostyöt tehtiin.

3. kerros

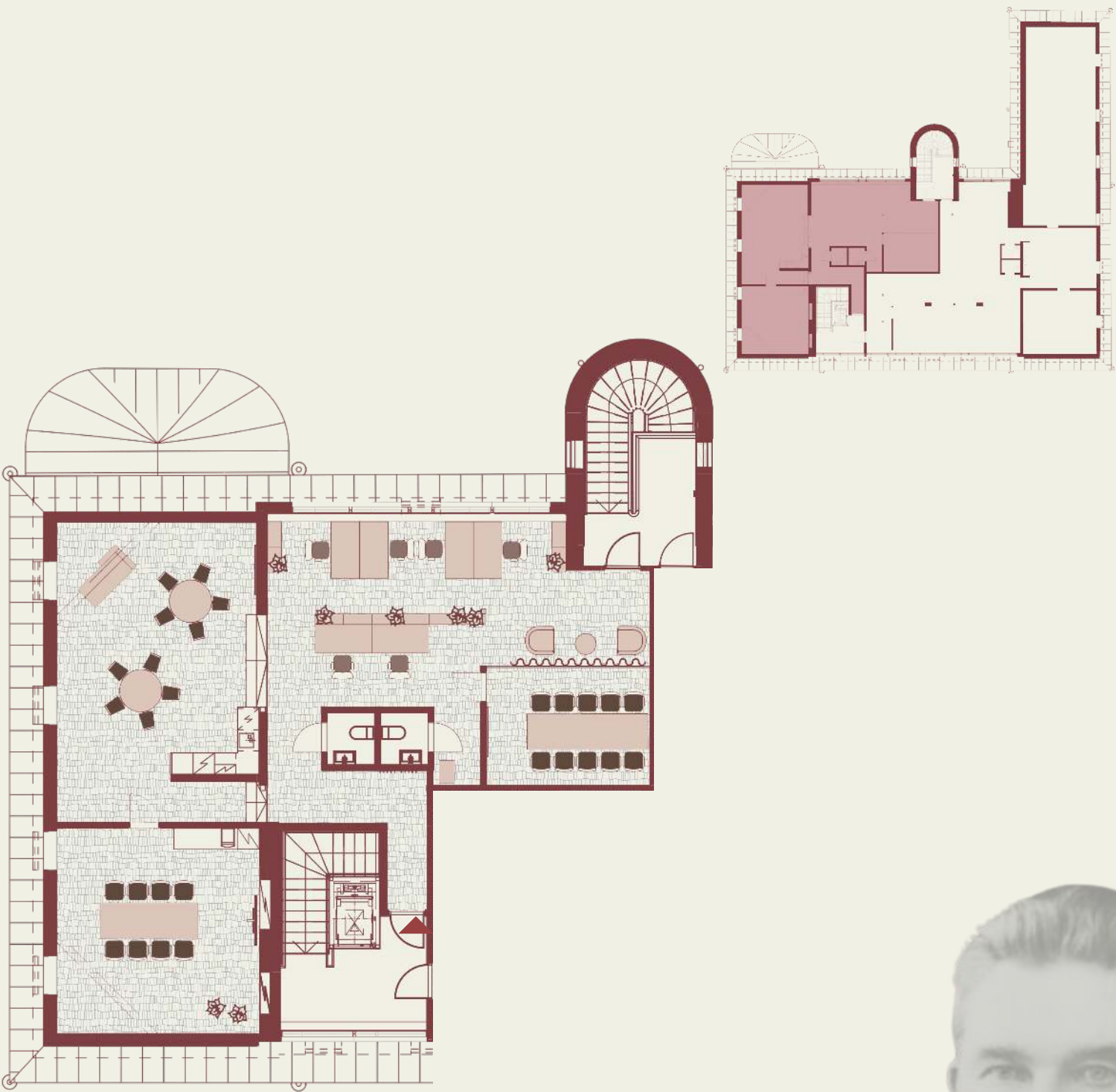
168,5 M²

Toimistotila

Toimistokokonaisuus tarjoaa avaran ja inspiroivan työympäristön. Avotoimiston lisäksi tilasta löytyy keittiö, wc-tilat, neuvotteluhuone sekä joustavaa avointa tilaa.

Upeat näkymät Tammerkoscalle tekevät toimistosta viihtyisän ja edustavan paikan työskentelyyn.

Tila soveltuu 5-10 hengen tarpeisiin.

Luonnos toimistotilasta

Vanhin Frenckellin konttorista löytynyt piirustus on tulisijamuutospiirustus vuodelta 1890. Piirustuksen on laatinut Tampereen kaupungin silloinen kaupunginarkkitehti Lambert Pettersson. Pettersson toimi Tampereen kaupunginarkkitehtinä vuosina 1891-1900 ja 1902-1918.

3. kerros

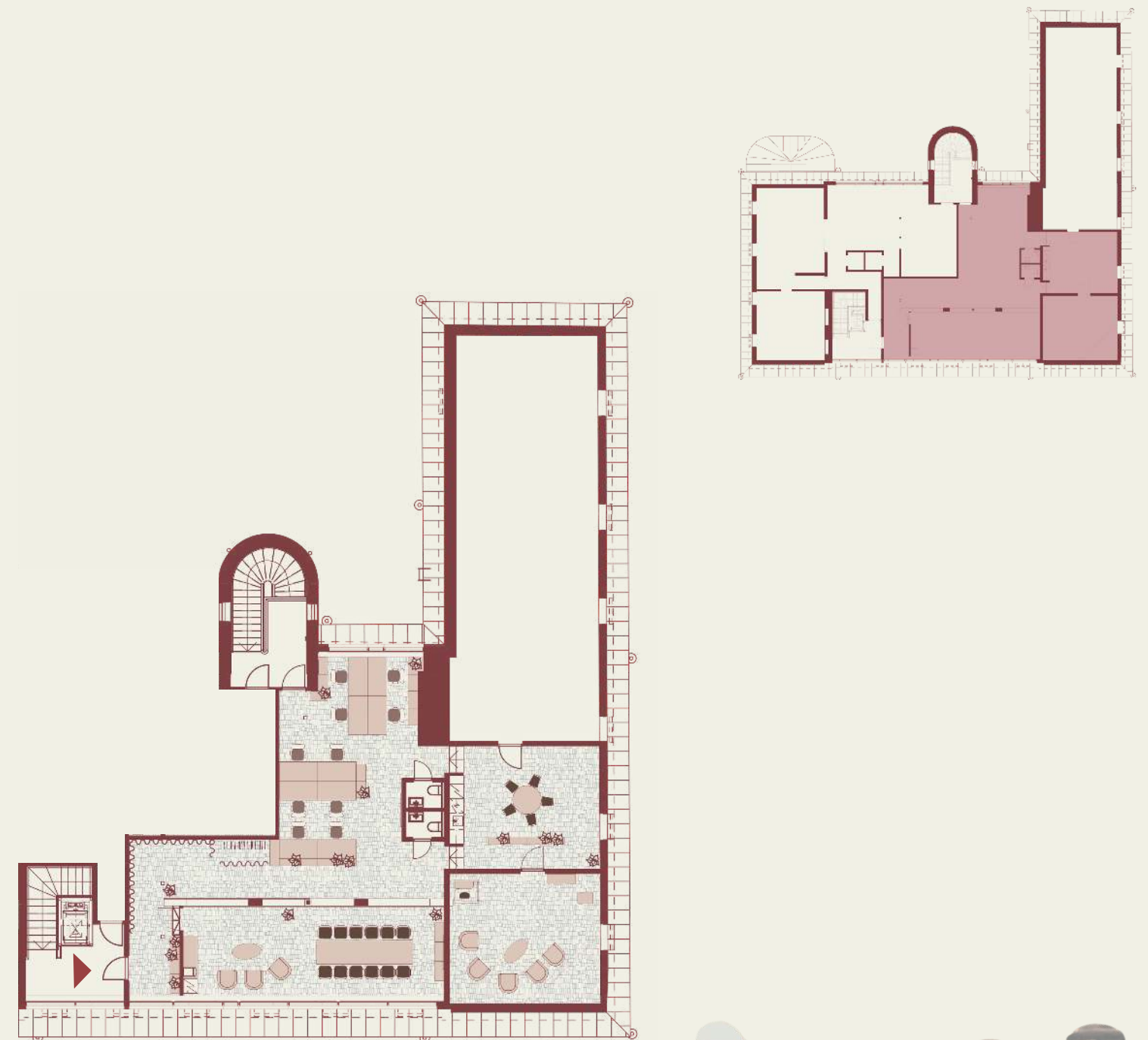
201 M²

Toimistotila

Tämä valoisa toimistotila yhdistää historiallisen tunnelman ja modernin toiminnallisuuden. Erillisten työhuoneiden lisäksi tilasta löytyy keittiö, kaksi wc:tä, avointa työskentelytilaa sekä neuvotteluhuone. Tilaa rytmittää kaunis historiallinen ansarakennelma.

Upeat näkymät Tammerkoskelle tekevät toimistosta viihtyisän ja edustavan.

Tila soveltuu erinomaisesti 5–15 hengen tarpeisiin

Luonnos toimistotilasta

Frenckellin konttoriä koristi aikanaan kaunis lasiveranta, joka purettiin 1900-luvun alussa. "Viisi erilaista päähinettä kesäravintolassa" -valokuva on otettu Frenckellin konttorin puutarhassa. Valokuvan on ottanut G. E. Hultin. FP

Arkkitehtuuri – Engelin jalanjäljillä

Frenckellin konttorin suunnittelijasta ei ole täyttä varmuutta, mutta se tiedetään, että rakennus on asemoitu F. C. Engelin 1830-luvun ruutukaavan mukaisesti. Tyyllisesti konttori voisi hyvinkin olla Engeliä. Paikka huokuu suomalaista ja tamperelaista teollisuushistoriaa. Voisi sanoa sen olevan meidän yhteistä DNA:tamme; niin keskeinen ja näkyvä osa kansallismaisemaa ja historiaa Frenckellin kokonaisuus on. Frenckellin tehdaskokonaisuudessa näkyy hyvin rakennusten hierarkia. Tampereelle leimallinen punatiilinen teollisuusarkkitehtuuri edustaa aikansa arkista arkkitehtuuria. Konttorin rapatut julkisivut ja detالjiikka viestii sen muusta käyttötarkoituksesta. Konttorin ja tehtaan johtajan asunnon on haluttukin erottuvan teollisesta toiminnasta.

Konttorirakennus on nähnyt vuosien varrella monia käyttötarkoituksia ja hukkaamatta henkeään se on myös kestänyt kaikki vuosikymmenten muutokset. Nyt kun olemme päässeet tutkimaan rakennusta tarkemmin, se on osoittautunut hämmästyttävän hyväkuntoiseksi. Ajansaatossa tehdyt muutokset eivät ole kadottaneet sen alkuperäistä luonnetta.

Suunnitelmissa on palauttaa rakennuksen alkuperäistä ilmettä. Nyt umpeen muurattuja ikkunoita ja sisäänkäyntejä avataan. Julkisivuvalaistuksella nostetaan arvorakennus näkyviin tehdaskiinteistön rinnalle. Ja mikä hienointa, avataan hieno interiööri ja sisäpiha myös kaupunkilaisten käyttöön uuden ravintolatoiminnan myötä. Konttorin uusi tulevaisuus sopii hyvin siihen jatkumoon, jonka rakennus on saanut nähdä 177 vuoden olemassaolonsa aikana.

Timo Meuronen, pääarkkitehti
Arco Architecture Company

Frenckell Konttorin seinien sisäpuolella

Konttorin kiinnostava tarina saa nyt jatkoa, kun hieno rakennus palautetaan entiseen loistoonsa. Rakennuksen julkisivu on korjaamisen tarpeessa, mutta suojellun rakennuksen seinien sisäpuolella tapahtuu suurimmat muutokset. Monien vuosikymmenten aikana rakennettujen väliseinien sekä eri aikakausina tehtyjen suunnitelmien ja käyttäjien jättämien muutosten jälkeen rakennuksen sisäpuoli täytyy saada vastaamaan talon komeaa ulkokuorta.

Kolmikerroksisen liike- ja toimistotalon tiloissa on ehtinyt vuosien saatossa olla monenlaista toimintaa. Suunnittelijat, aikakaudet ja käyttäjät ovat jättäneet oman jälkensä rakennukseen. Nyt palataan takaisin juurille. Puretaan vuosikymmenten aikana rakennettuja väliseiniä, näkyvillä olevaa tekniikkaa ja uudempien aikakausien kerrostumia pois, jotta saadaan talon alkuperäinen kaunis arkkitehtuuri ja yksinkertainen tilajako esille. Rakennuksen sisäpuoli saadaan näin yksityiskohtia myöden kunnioittamaan rakennuksen historiaa ja arkkitehtuuria.

Rakennuksen arvokkuus palautetaan alkuperäisen suunnitelman mukaiseksi. Nykyisin alakattojen alla piilossa olevat korkeat valoisat huoneet, portaikot kauniine kaiteineen ja massiiviset puiset peiliovet entisöidään. Sisämateriaaleiksi on valittu aikaa kestäviä luonnonmateriaaleja kuten puuta, marmoria ja messinkiä korostamaan kohteen laatutasoa ja ainutlaatuisuutta. Rakennuksen uusittu julkisivu ja sisätilat luovat näin ehjän harmonisen kokonaisuuden. Toiminnallisesti selkeät tilat, jotka muovautuvat ajassa ja käyttäjän tarpeen mukaan, lämpimät värisävyt ja rauhallinen ympäristö jyvien tiiliseinien sisällä tarjoaa upean lähtökohdan nykyaikaiselle liike- ja toimistoympäristölle Tampereen keskustassa.

Katja Lampinen, Frenckell sisustusarkkitehti

Frenckellin alueen tulevaisuus

Frenckellin alueella nähdään tulevaisuudessa monipuolista kehitystä, joka kunnioittaa alueen historiallista merkitystä vastaten samalla nykypäivän tarpeisiin. Alueelle suunnitellaan kaupunkilaisille toimivaa ympäristöä, joka tuo eloa, tekemistä ja tunnelmaa asukkaille ja toimijoille. Tavoitteena on luoda kestävä ja viihtyisä ympäristö, joka tarjoaa tiloja erilaisille toimijoille sekä edistää alueen elinvoimaisuutta.

Marko Kuusisto
Aare Invest

Menneisyyden tekniikasta nykypäivään

Frenckellin Konttorissa vaalitaan menneisyyden arvoja ja kunnioitetaan rakennuksen historiaa. Samalla otetaan askel kohti tulevaisuutta hyödyntämällä nykyaikaista talotekniikkaa, joka mahdollistaa optimaalisen työympäristön tuleville käyttäjille.

Talotekniikka tullaan päivittämään vastaamaan nykypäivän sekä tulevaisuuden tarpeita vastuullisuus huomioiden. Lämmitys ja jäähdytys tapahtuvat hiilineutraalilla kaukolämmöllä ja -kylmällä. Lämmityksen ja jäähdytyksen jakeluna toimii energiatehokas ilmanvaihto- sekä lattialämmitysjärjestelmä. Ravintolan keittiöön rakennetaan kattava lämmöntalteenottojärjestelmä, jonka yläämpöä päästään hyödyntämään rakennuksen lämmittämisessä. Valaistuksena käytetään uusimman teknologian automaatio-ohjattua LED-valaistusta. Kaiken tämän takana toimii älykäs rakennusautomaatiojärjestelmä, joka varmistaa mahdollisimman energiatehokkaan rakennuksen koko elinkaarensa ajalle.

Tomas Salonen, talotekniikkajohtaja

Kiinteistölle haetaan BREEAM–ympäristösertifikaattia, jonka tavoitetasona on Excellent-taso.

Energiavaatimuksena
A-energiatehokkuusluokka

AJANVIETETTÄ FRENCKELLIN KONTTORISSA

Kulttuurin ja elämän juhlaa!
Tampereen kansallismaisemassa
sijaitseva Frenckellin Konttori kokoaa
ihmiset yhteen nauttimaan
kokonaisvaltaisesta elämyksestä, joka
yhdistää herkullisen ruoan, rennon
ilmapiirin ja ainutlaatuisen
tunnelman historiallisessa
ympäristössä.

447 M²

Tampereen keskustan tarjonta kaipaa unohtumattomia ruokaelämyksiä ja kiireetöntä yhdessäoloa.

Frencellin Konttorin historiallinen miljöö tarjoaa mahdollisuuksia unohtumattomiin elämyksiin ja makukokemuksiin niin kaupunkilaisille kuin turisteillekin. Frencellin läheisyydessä on erinomaisen joukkoliikenteen lisäksi hyvät maanalaiset pysäköintimahdollisuudet tehden vierailusta helppoa.

MAKUELÄMYKSIÄ JA YHDESSÄOLOA

FRENCKELLIN KONTTORI – KESKELLÄ KULTTUURIA JA ELÄMÄÄ

TAMPEREEN TEATTERI

Suomen vanhimpia taidelaitoksia. 1900-luvun alussa Keskustorin laidalle valmistunut rakennus, ja siinä toimivat kaksi Tampereen Teatterin kolmesta näyttämöstä, Päänäyttämö sekä Kulttuuriravintola Kivi. Teatterissa esitetään monipuolinen valikoima esityksiä maailman klassikoista suomalaisiin näytelmiin.

KESKUSTORI

Kaupungin ytimessä sijaitseva aukio, joka toimii monipuolisena kohtaamispaikkana ja tapahtumien keskuksena. Aukio on yksi Tampereen tunnetuimmista ja vilkkaimmista paikoista, jossa järjestetään erilaisia tapahtumia ja markkinoita.

TAMMERKOSKI

Koski, joka on osa Näsijärvestä Pyhäjärveen virtaavaa Tammerkosken voimalaitosketjua. Se on historiallisesti merkittävä alue, jolla on ollut vaikutusta kaupungin kehitykseen ja teollisuuteen. Koski on tunnettu myös kauniista maisemistaan.

FRENCKELL HOTELLI

Naapurikiinteistön kuvankauniiseen vanhaan paperitehtaaseen on suunnitteilla laadukas hotelli.

FRENCKELL TEATTERI

Frenckellin teatterin näyttämö on yksi Tampereen Teatterin kolmesta pääesiintymislavasta, ja se on yksi Suomen vanhimmista teattereista. Teatterissa esitetään monipuolinen valikoima esityksiä maailman klassikoista suomalaisiin näytelmiin.

LÄHIALUEEN PALVELUT

Finlaysonin alueella on yli 100 eri alan yritystä, joissa työskentelee yhteensä noin 3 000 ihmistä.

Tampereen kaupungin virastotalo Frenckelliä vastapäätä tulee toimimaan noin 900 työntekijän toimistona.

Tampereen kilometrin mittainen pääkatu, Hämeenkatu on näköetäisyydellä, 100 metrin matkan päässä.

Kauniin koskimaiseman alueella on runsaasti eri palveluntarjoajia, museoita, nähtävyyksiä, elokuvateatteri, isoja tavarataloja ja puistoja.

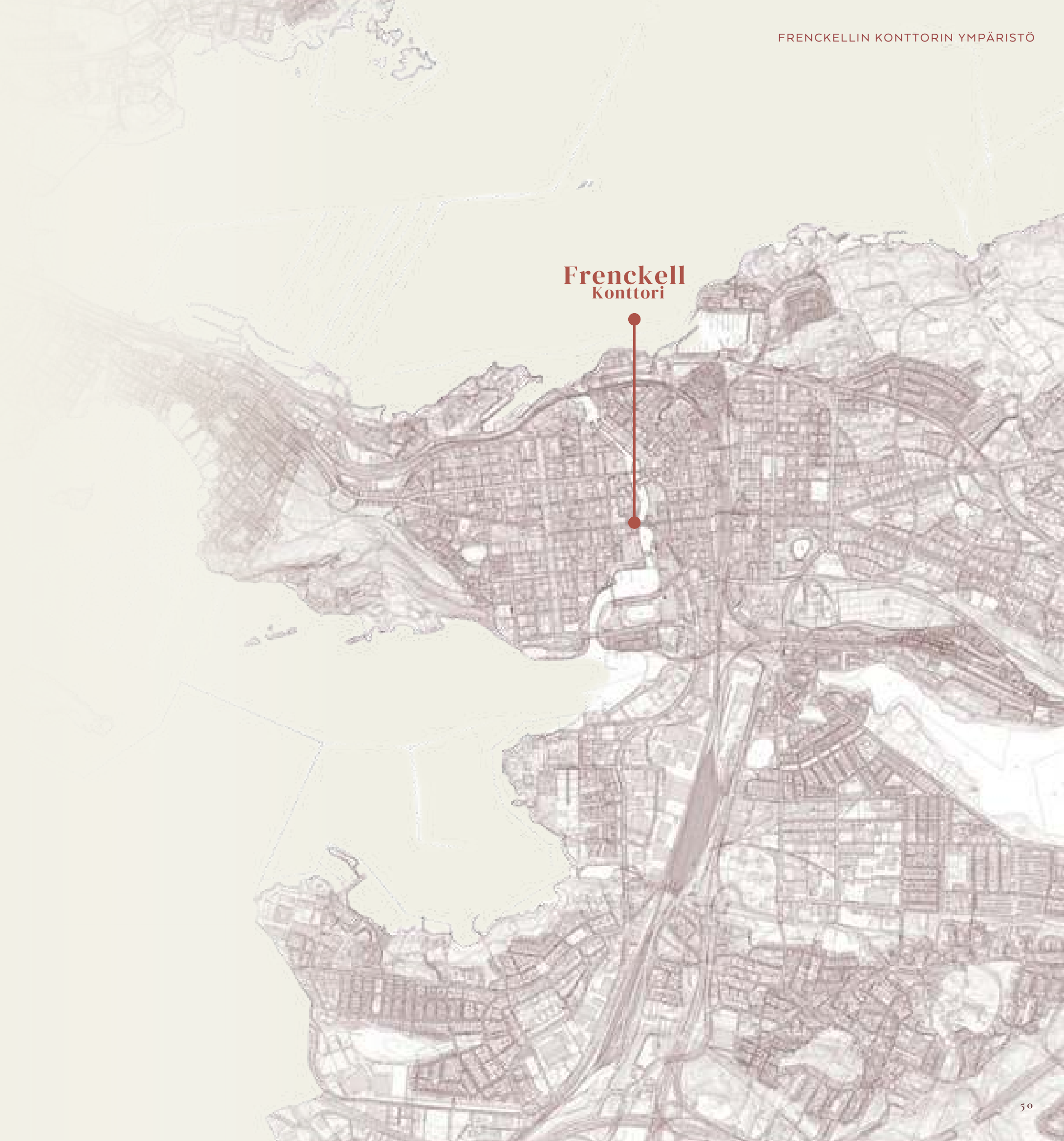

SAAVUTETTAVUUS

Frenckellin Konttori sijaitsee aivan Tampereen ydinkeskustassa. Linja-autot ja raitiovaunut kulkevat kiinteistön välittömässä läheisyydessä ja juna-asemakin on kävelymatkan päässä.

PYSÄKÖINTI

Frenckellin edessä on parkkipaikkoja 120 autolle. Lisäksi alapuolella on P-Frenckell, josta löytyy pysäköintipaikat 370 autolle. Läheisyydessä on useita muitakin pysäköintimahdollisuuksia kuten P-Plevna, P-Hämppi, Sokoksen parkkihalli ja Aseman kansi.

Kuva: arviolta vuodelta 1910